

Fuglehundklubbene's Forbund

Instruks for utdanning, etterutdanning og autorisering av dommere

i regi av

Fuglehundklubbene's Forbund

Revidert juni 2024

Innhold

Innledning	3
Gjennomføring av dommerutdanning	3
Gjennomføring av kandidatarbeider under dommerutdanningen	8
Etterutdanning av jaktprøvedommere	10
Autorisering og avautorisering av jaktprøvedommere for stående fuglehunder	11
Vedlegg	13
Skjema for oppmelding av dommerkandidater til utdanning som jaktprøvedommere	13
Evalueringsskjema for dommerkandidater Fuglehundklubbenes Forbund	14
Skjema for oppmelding av dommerkandidater til Kongsvold 1.....	15
Skjema for bekreftelse på antall dommerdager.....	16
Dokumentasjon av utgifter i forbindelse med aktivitet i lokalt dommerutvalg.....	17

Innledning

Fuglehundklubbens Forbund (FKF) har ansvaret for utdanning og etterutdanning av jaktprøvedommere for stående fuglehunder. FKFs dommerutvalg (DU) er underlagt og oppnevnes av FKFs styret. Dommerutvalget overordnede oppgave er dommerutvikling og dommerutdannelse.

Lokale dommerutvalg (LD) har ansvaret for utdanning og etterutdanning av jaktprøvedommere etter den mal som er ~~vedtatt av styret i Fuglehundklubbens forbund/~~ Fuglehuntinget.

Gjennomføring av dommerutdanning

Dommerutvalget har ansvar for oppdatert utdanningsmaterieell til bruk for de lokale dommerutvalgene. Dommerutvalget skal utarbeide teorioppgaver til bruk ved eksamen.

Dommerutvalget har ansvaret for gjennomføringa av Kongsvold 1 og autorisasjonsprøven samt legge til rette for gjennomføringen av dommerkandidatarbeider.

Start og opptakskriterier:

- Utdanningen starter innen 1. november år 0, og kandidaten skal være oppmeldt av lokalt dommerutvalg (LD) til sentralt dommerutvalg (DU) før utdanning starter. DU kontrollerer at kandidaten oppfyller kriteriene for å kunne bli dommerkandidat. Hvis så ikke er tilfelle informeres kandidat og utdannende og oppmeldende LD om dette.
- Lokale dommerutvalg tar opp kandidater til utdanning på anbefaling fra FKFs medlemsklubber og lokale jeger- og fiskeforeninger. Kandidater skal tas inn til opplæring og evaluering. LD kan avslutte videre utdanning hvis de finner kandidaten uegnet. Avsluttes kandidaten skal dette være saklig begrunnet, og kandidaten og oppmeldende klubb skal da ha skriftlig begrunnelse.
- Kandidaten skal tas opp til utdanning på bakgrunn av kjennskap til personen og vedkommendes omdømme i det lokale miljøet. Klubb som melder opp kandidater utenfor sitt geografiske område, skal innhente uttalelse fra kandidatens lokale klubb / dommerutvalg som skal godkjenne at kandidaten kan tas opp til utdanning. Ved uenighet om oppmelding av en kandidat, skal sentralt dommerutvalg ta den endelige avgjørelsen. Personens omdømme og skikkethet skal tillegges stor vekt. Det er i strid med forutsetningene å annonsere etter kandidater.

Opptakskrav:

- ✓ Personlig egenskaper, adferd og omdømme
- ✓ Lang erfaring fra jakt med stående fuglehund, minimum 10 år
- ✓ Selv dressert og ført minst 2 hunder i eget eie til premiering
- ✓ Selv dressert og ført hund til 1.AK på jaktprøve
- ✓ Selv vært deltager i alle klasser over tid*

- ✓ Bekreftelse på betalt viltrygdavgift
- ✓ Lang erfaring fra prøvemiljøet

*«Over tid» betyr deltakelse over flere sesonger. Både høst og vinter og antall starter har en betydning.

Teoretisk og praktisk utdanningsopplegg

Det anbefales at LD setter seg inn i skjemaet «Suksesskriterier i gjennomføringen av dommerutdanning» før oppstarten av arbeidet med kandidatene. Dette er ment som en hjelp til eget arbeid.

- 4 – 6 kurskvelder med gjennomgang av regelverk, kritikkskriving og diskusjon over aktuelle tema og oppgaver. Mal lages av DU, med utdanningshefte og powerpoint- presentasjoner for de lokale dommerutvalg som ønsker dette. Utdanningspakken fra DU er et minimum, og er det man forventer at kandidaten skal kunne senere i utdanninga.
- Lokalt dommerutvalg gjennomfører lokale feltsamlinger. Teorieksamen tas på dato bestemt av DU og gjennomføres i løpet av mars måned år 1. Feltsamlinga skal inneholde kvalitets- og vinnerklasser.
- Før 1. mai meldes kandidaten opp til Kongsvoll 1 som holdes på Kongsvoll omtrentlig samtidig/samtidig som autorisasjonsprøven.
- Kandidaten må ha 3 godkjente kandidatarbeider før kandidaten kan meldes opp til Kongsvoll 1 (et kandidatarbeid i hver klasse).
- Kandidater som etter egen eller etter LDs mening ikke er modne for å sendes videre, skal gis videre teoretisk og praktisk opplæring inntil kandidaten meldes opp, eller at LD velger å avslutte videre utdanning.

Kongsvoll 1

- Kandidatsamlinga gjennomføres på Kongsvoll som en 3-dagers feltsamling. Hensikten med samlinga er at det skal foretas en evaluering og opplæring av kandidatene. I opplæringa skal det skal legges stor vekt på den praktiske bruken av regelverket for å få til en mest mulig ensartet bedømming. Kandidatene skal evalueres i dommerskjønn, forståelse av fuglehund, jakt og regelverk samt skriftlig og muntlig framstillingsevne. Kandidatene vurderes ut i fra skjemaet «Evalueringsskjema med kriteriegrunnlag – til vurdering på Kongsvoll 1 og autorisasjonen».
- Kandidatene vil etter kandidatsamlinga bli anbefalt eller ikke anbefalt til videre dommerutdanning.
- Kandidater som får ikke anbefalt, skal orienteres om dette umiddelbart, og det skal gis en skriftlig begrunnelse til kandidaten og vedkommendes LD. Kandidaten kan etter å ha fått videre opplæring i LD, bli meldt opp til kandidatsamlinga senere år. Oppmelding fra LD med bekreftelse på at kandidaten er gitt videre opplæring sine svake områder sendes DU innen 1. mai det året vedkommende skal opp til ny Kongsvoll 1-prøve. Kandidater som får «ikke anbefalt» eller velger å bruke lengre tid mellom K1 og autorisasjonsprøven enn beskrevet må opp til ny teori-prøve.

Mellom Kongsvold 1 og autorisasjonsprøven

- Mellom Kongsvold 1 og autorisasjonsprøven skal lokalt dommerutvalg (LD) arrangere ei feltsamling over 2 dager. De skal evaluere og gi tilbakemeldinger til kandidaten, spesielt på de områder vedkommende under Kongsvold 1 har vist seg å ha spesielt behov for mer skolering og trening. Det anbefales at flere LD går sammen om dette arrangementet. LD har etter dette anledning til å utsette kandidatens autorisasjonsprøve dersom kandidaten etter deres mening ikke holder ønsket kvalitetsnivå.
- Fra bestått kandidatsamling til autorisasjonsprøven på Kongsvold neste august år 2, må kandidaten ha 6 kandidatarbeider, hvorav minimum 3 i VK. Dommerkandidater som har bestått Kongsvold 1 kan gå som settedommere både i kvalitets- og konkurranseklasse fram til autorisasjonsprøven året etter. (Jmf dispensasjon fra NJK for 2016, 2017 og 2018). I konkurranseklasse kan kandidaten gå som settedommer i VK første dag, ikke i semifinale, finale eller 1-dags VK. Heller ikke i høystatusløp.
- Det må presiseres overfor dommere at kandidater som ikke oppfyller kvalitetskravene skal få ikke godkjent. Det betyr at kandidaten må ta et ekstra arbeid, og vil lære mer. Dommer som har med seg kandidat, skal fylle ut evalueringsskjema for dommerkandidater utarbeidet av FKFs DU. Minst 4 av arbeidene skal være på høstprøve.

Autorisasjonsprøven

Gjennomføring:

- Autorisasjonsprøven holdes årlig på Kongsvoll i regi av sentralt dommerutvalg. DU skaffer instruktører og hunder. Instruktørene bør i størst mulig grad bestå av medlemmer av LD.
- Sensorene på autorisasjonsprøven skal kalibreres slik at kandidatene møter et samkjørt sensorkorps. Instruktørens opptreden skal holde en høy standard, og tilbakemeldingene til kandidatene skal foregå på en klar og pedagogisk riktig måte. Alle kandidater skal behandles likt.
- Autorisasjonsprøven går over 2 dager, en dag med vinnerklasse og en dag med kvalitetsklasser.

Evaluerings av kandidatene:

- Kandidatene vurderes etter følgende kriterier:
  - Observasjonsevne
  - Plasseringsevne i terrenget
  - Selvstendighet
  - Vurdering av hundens søksegenskaper, fuglebehandling og viltfinnerevne.
  - Skriftlig og muntlig framstillingsevne. Det skriftlige skal følge den muntlige redegjøringen. Avgjørelsene skal være fornuftig begrunnet.

- Komplette kritikker med riktig utfylte tallkarakterer.
- Lederstil og opptreden overfor partiet.
- Tidsbruk og rask kritikkskriving

Hver instruktør evaluerer sine kandidater etter overnevnte kriterier. I tillegg skal instruktørene bruke skjemaet «Evalueringsskjema med kriteriegrunnlag – til vurdering på Kongsvoll 1 og autorisasjonen». Kriteriegrunnlaget gir en felles retning og samlet definisjon av hva som forventes innenfor hvert kriteriene. Instruktørene på samme parti skal komme ut med en felles karakter for kandidaten. Kandidaten kan oppnå karakterene 1 (ikke bestått), 2 (godkjent) og 3 (godt). Kandidaten kan ikke ha karakteren 2 i egenskapen dommerskjønn. Kandidaten kan ha karakteren 2 i en egenskap hver dag, men stryker dersom dette er for samme egenskap begge dager.

Kandidatene skal hver dag ha tilbakemelding på sine prestasjoner. Dersom kandidaten stryker, skal vedkommende ha melding om dette umiddelbart på en ryddig og respektfull måte. Skriftlig tilbakemelding skal sendes kandidaten og vedkommendes LD, med informasjon om muligheten til å ta autorisasjonsprøven senere. Det er LD som avgjør når kandidaten eventuelt kan sendes opp på nytt, etter å ha gitt kandidaten oppfølging og videre opplæring på de områder kandidaten ikke holdt ønsket nivå på. Oppmelding fra LD med bekreftelse på at kandidaten er gitt slik oppfølging sendes DU innen 1. mai det året kandidaten skal opp til fornyet autorisasjonsprøve. Det er ikke krav til ny teori-prøve, men kandidaten anbefales å følge eventuell teoriundervisning for K1 kandidater. Kandidaten kan gå som settedommer i kvalitet og vinnerklasse i et år etter ikke bestått autorisasjonsprøve.

Opprettholdelse av autorisasjon

Etter bestått autorisasjonsprøve må kandidaten i løpet av autorisasjonsåret og de 2 kommende kalenderår ha minimum 15 dommerdager for å opprettholde autorisasjonen. Dommer er selv ansvarlig for at DU får en bekreftet oversikt over disse dommerdagene. Hvis ikke vedkommende har de nødvendige antall dommerdager, må vedkommende opp til ny autorisasjonsprøve på Kongsvold. DU kan på forespørsel fra den enkelte dommer dispensere fra kravet om 15 dommerdager innen 2 år.

Fasene i dommerutdanningen:

Oppgave	Tidspunkt	Hvem har ansvaret?	Diverse
Opptak av kandidat til utdanning i lokalt dommerutvalg	Innen november år 0	Lokalt dommerutvalg	Oversikt over dommerkandidater sendes sentralt dommerutvalg som da får oversikt over når utdanning er påbegynt, hvem som er tatt opp og at de generelle opptakskravene er oppfylt.
Lokal utdanning - teori	Fra november år 0 til april år 1	Lokalt dommerutvalg	4 – 6 kurskvelder med gjennomgang av regelverk, kritikkskriving / diskusjon over aktuelle tema / oppgaver. Mal lages av DU, med powerpoint-presentasjoner og kompendium. Utdanningspakken fra DU er et minimum, og er det man skal forventes å

			kunne senere i utdanninga.
Lokal utdanning - feltsamlinger	Fra november år 0 til april år 1	Lokalt dommerutvalg	Det arrangeres minimum 2 samlinger i felt
Minimum 3 kandidat-arbeid før oppmelding til Kongsvoll 1	Før oppmelding til Kongsvoll 1	Kandidaten	Ett arbeid i hver klasse. I kvalitetsklassene skal arbeidene være settedommerarbeid.
Teorieksamen	I løpet av mars år 1, på dato bestemt av DU	Lokalt dommerutvalg	Oppgaver blir tilsendt av FKF DU som får disse tilbake umiddelbart for retting
Oppmelding til Kongsvoll 1	Innen 1. Mai år 1	Lokalt dommerutvalg	Forutsetter at lokalt dommerutvalg anbefaler kandidaten og at teorieksamen er bestått
Kongsvoll 1	August år 1	Sentralt dommarutvalg (DU) eller de som DU oppnevner	Gjennomføres over 3 dager, med ankomst dag 0, med et betydelig innslag av opplæring. Gjennomgang av teorimomenter for å sikre en mest mulig ens dømming.
6 godkjente kandidatarbeider. Derav 4 på høstprøver	Fra august år 1 til august år 2	Kandidaten	Tas som settedommerarbeid i kvalitetsklassene og elevarbeid/settedommerarbeid i vinnerklasse. 3 arbeid skal være i VK. Det må skjerpes inn overfor dommere som har med seg dommerkandidaten at det skal gjennomføres en skikkelig opplæring / evaluering, og at kandidater som ikke får godkjent et arbeid da må ta flere arbeid. Det gjør ingenting om kandidaten må ta et ekstra arbeid!
Autorisasjonsprøve	August år 2	Sentralt dommerutvalg	2 dagers feltsamling, med kvalitetsklasser en dag og VK en dag.
Opprettholdelse av autorisasjon	Autorisasjonsåret og de kommende 2 år etter bestått autorisasjonsprøve	Dommer (kandidat)	Kandidaten må i løpet av autorisasjonsåret og de kommende 2 år etter bestått autorisasjonsprøve ha minimum 15 dommerdager for å opprettholde autorisasjonen. Hvis ikke vedkommende har de nødvendige antall dommerdøgn, må vedkommende opp til ny autorisasjonsprøve på Kongsvoll.

Økonomiske forhold

Kandidater med store reiseutgifter til Kongsvold 1 og autorisasjonsprøven kan søke om bidrag fra en felles reisetilskuddsordning finansiert av alle FKF's medlemsklubber. Det presiseres at dette gjelder kandidater med store reiseutgifter. Det er styret i FKF som administrerer reisetilskuddet.

Gjennomføring av kandidatarbeider under dommerutdanningen

Dommerutvalget i Fuglehundklubbenes Forbund stiller følgende krav til gjennomføring av kandidatarbeidene:

Når i utdanninga skal kandidatarbeidene tas:

Som dommerkandidat skal en ha 3 godkjente kandidatarbeider før Kongsvoll 1 og 6 arbeider mellom Kongsvoll 1 og autorisasjonsprøven.

Krav til kandidatarbeider:

Minst 3 av kandidatarbeidene må være i VK. For arbeidende før Kongsvoll 1 må det være et arbeid i hver klasse.

- Minste antall startende hunder: 10 i kvalitetsklasser, 12 i VK og 6 på skog. På skogsfuglprøver kan kandidaten være med på 2 partier med 3 hunder samme dag.
- Det bør være minst 5 fuglesituasjoner hvorav minst 2 godkjente i løpet av dagen.
- 4 av arbeidene mellom Kongsvoll 1 og autorisasjonsprøven skal være på høstprøver.
- I kvalitetsklassene kan arbeidene tas på blandede UK / AK-parti. Det må da være minst 6 unghunder på dette partiet.

Gjennomføring av kandidatarbeidet:

- I kvalitetsklassene går kandidaten som settedommer. Det betyr at alt som kandidaten ser og vurderer teller med i bedømminga av hunden. Det er imidlertid dommeren som har det endelige ansvaret. Dommer avgjør hvor mye kandidaten får redegjøre og skrive, men det forutsettes at kandidaten på dette tidspunktet i utdanninga skal kunne gjøre dette.
- I vinnerklasse går kandidaten som dommerelev fram til bestått Kongsvold 1. Da skal ikke dommerparet ta hensyn til kandidatens observasjoner eller vurderinger. Dommerparet sjekker kandidaten etter hvert slipp slik at vedkommende kalibreres inn mot dommerparet. Kandidaten må gis anledning til å redegjøre for flere av slippene.
- Dommerkandidater som har bestått Kongsvold 1 kan gå som settedommere både i kvalitets- og konkurranseklasse fram til autorisasjonsprøven året etter. I konkurranseklasse kan kandidaten gå som settedommer i VK første dag, ikke i semifinale, finale eller 1-dags VK. Heller ikke i høystatusløp.
- Dommerkandidatene kan bare gå som settedommere med dommere som for hvert enkelt kandidatarbeid er godkjent av det lokale dommerutvalg, se skjema "Gjennomføring av kandidatarbeider under dommerutdanning i regi av Fuglehundklubbenes Forbund".
- Kandidater som ikke består autorisasjonsprøven, kan ha settedommerfunksjon i VK i 1 år etter ikke bestått autorisasjonsprøve.

- I kvalitetsklassene går kandidaten som settedommer. Det betyr at alt som kandidaten ser og vurderer teller med i bedømminga av hunden. Det er imidlertid dommeren som har det endelige ansvaret. Dommer avgjør hvor mye kandidaten får redegjøre og skrive, men det forutsettes at kandidaten på dette tidspunktet i utdanninga skal kunne gjøre dette.
- Etter bestått Kongsvold 1 kan kandidaten ta kandidatarbeider i VK enten som settedommer eller som dommerelev. Som settedommer går kandidaten sammen med en dommer som LD har godkjent på forhånd.

Hvilke dommere kan ha med seg kandidater:

- Kandidaten avtaler med lokalt dommerutvalg hvilken dommer kandidaten tar sin arbeider for. Dommeren bør være aktiv i miljøet og ha oppdatert kunnskap om regelverk, kritikkskriving og tallkarakter, og være villig til å bistå kandidaten i læreprosessen.
- Kandidaten må avtale med prøveleder og NKKs representant på den aktuelle prøven slik at elevarbeidene gjennomføres etter gjeldene regelverk.

Evaluering:

- Kandidatens gis tilbakemelding og opplæring i løpet av dagen.
- Etter endt dag skal dommer og kandidat gå igjennom dommerbøker og kritikker.
- En vurdering av kandidaten skal gjøres på skjema «Evalueringskjema for dommerkandidater Fuglehundklubbenes Forbund». Dette sendes leder av kandidatens lokale dommerutvalg. Det kan ofte være en fordel å fylle ut skjemaet uten kandidatens tilstedeværelse.

Etterutdanning av jaktprøvedommere

Det foregår årlig etterutdanning av jaktprøvedommere for stående fuglehunder. Dette skjer gjennom de lokale dommerutvalgene (LD) som er satt sammen av representanter for en eller flere av FKFs medlemsklubber i en region, og sentral dommerkonferanse som består av representanter fra LD.

Hensikten med etterutdanning av jaktprøvedommere er å høyne kvaliteten på bedømmelsen samt å få til en så lik bedømmelse som mulig.

Gjennomføring av etterutdanning:

Det gjennomføres årlig etterutdanning av fuglehunddommere etter en eller flere av disse modellene:

1) Sentral dommerkonferanse

DU har ansvaret for å legge til rette for sentral dommerkonferanse. Her deltar representanter for hvert LD.

DU utarbeider program for konferansen. Dommerutvalget kan be om forslag til aktuelle saker fra LD. Forslag som egner seg som tema under en dommerkonferanse, sendes ut til alle LD. Etter konferansen framstiller DU et referat, dette sendes LD (og hver enkelt dommer).

2) Lokal dommerkonferanse

De lokale dommerutvalgene samler dommerne i sin region til en lokal dommerkonferanse. Konferansen skal følge opp temaer og oppgaver som er sendt ut fra DU vedrørende sentral dommerkonferanse. LD skal på sin konferanse legge til rette for diskusjon over temaene og oppgavene sendt fra DU. LD registrerer majoritetens oppfatning i den enkelte saken. En representant for hvert LD møter til sentral dommerkonferanse.

Ved eventuelt felles bestemmelser/konklusjoner på oppgaver og temaer fra sentral dommerkonferanse, så har LD et ansvar for at dette blir informert ut og fulgt opp av dommerne i sin region. For å sikre oppfølging av konklusjoner og felles praksis i eget dommerutvalg fordrer det ofte noe mer enn å bare videresende referatet. LD må legge til rette for gode arenaer for informasjon og refleksjon. Det kan blant annet gjøres gjennom et felles informasjonsmøte hvor konklusjonene og annen informasjon gjennomgås i fellesskap.

3) Lokale feltsamlinger

LD samler fuglehunddommere i sine regioner til samlinger i felten. Dette kan være samlinger over en eller flere dager. Det skaffes hunder som oppfyller klassekravet i den klassen og prøvegreina man ønsker å ta for seg. LD styrer diskusjonen etter de situasjoner som oppstår i felten og prøver å få dratt konklusjoner for å få en mer ens bedømming. Det framstilles en skriftlig rapport fra samlinga som sendes alle dommere tilsluttet det enkelte LD og DU.

Det gis økonomisk støtte til etterutdanning av fuglehunddommere i regi av FKFs DU. Dette forutsetter at LD leverer rapport til DU med oversikt over sted, dato, deltagernavn og en kort rapport fra samlinga. Støtten utbetales til FKF.

Autorisering og avautorisering av jaktprøvedommere for stående fuglehunder

Bakgrunn:

Autorisering og avautorisering av jaktprøvedommere er regulert i jaktprøveregulverkets punkt 12. I punkt 12.1 beskrives at den som hovedstyret i NKK delegerer slik myndighet til, autoriserer jaktprøvedommere etter innstilling fra det aktuelle utdanningsutvalg. For Fuglehundklubbenes Forbunds (FKFs) vedkommende betyr det henholdsvis NJK og FKF DU.

Dommerutvalget ajourfører dommeroversikten ved å innhente opplysninger om dommeraktivitet fra NKK minst en gang pr år. Dommere som ikke har vært aktive i forhold til pkt. 8.2 i jaktprøveregulverket for stående fuglehunder avautoriseres etter innarbeidede prosedyrer.

Hvem kan avautoriseres?

- Dommere som ikke oppfyller formelle krav til antall dommerdøgn per år
- Dommere som ikke lenger anses for å være faglig kvalifisert
- Dommere med adferd som ikke er forenlig med dommerrollen. Dette er disiplinærsaker regulert i NKKs lover kapittel 7 og behandles etter denne bestemmelsen i NKK-systemet
- Dommere med permanent bostedsadresse utenfor Norge

Vurdering av en dommers faglige nivå / begrepet faglig kvalifisert

Denne vurderingen gjøres av dommerutvalget i FKF (FKF DU).

- Det ligger en del skjønn i en slik vurdering, og det påligger FKF DU et betydelig ansvar for å ivareta dommerens rettigheter og være bevisst en dommers utsatte posisjon. FKF DU skal forholde seg til saklige og presise tilbakemeldinger på dommerprestasjoner som uttrykker dommerens faglige nivå. Enkelthendelser kan vanskelig legges til grunn for reaksjon i denne forbindelse, men her må alvorlighetsgrad vurderes.
- FKF DU skal utarbeide tall for den enkelte dommer som viser hvordan vedkommende dommer sammenlignet med gjennomsnittet. Det er et mål at dommere skal dømme den samme prestasjonen mest mulig likt. Dette gjelder slippetid, premieringsprosent, premiefordeling og tallkarakterfastsettelse samt annet statistiske materiale som kan uttrykke dommerens prestasjoner.
- FKF DU mottar tilbakemelding på dommers prestasjoner via kollegahjelpsordningen. FKF DU skal behandle tilbakemeldingene med skjønn, og ta hensyn til at den rapporterende dommer kan vær part i saken.
- FKF DU kan motta tilbakemeldinger på dommers prestasjoner fra deltakere som ikke selv er dommere. Disse tilbakemeldingene bør ha et visst omfang og være presise, skriftlige beskrivelser av konkrete forhold som kan være ett supplement til andre vurderingskriterier.

Reaksjonsformer

Disse er beskrevet i jaktprøveregulverket punkt 12.2.

1. Avautorisering
2. Advarsel
3. Pålegg om deltakelse på dommerkonferanse

4. Pålegg om å ta deler eller hele utdannelsen på nytt
5. Avlegge ny eksamen.

Det forutsettes at dommer som regel får en advarsel med en saklig og faglig vurdering av sine manglende prestasjoner før andre reaksjoner iverksettes. Dette skal formidles fra FKF DU til dommer via hans lokale dommerutvalg. Dette for å gi dommer en mulighet til å forbedre sine prestasjoner, noe som er alle involverte parter ønske.

Dersom FKF DU finner at dommeren ikke lenger oppfyller de krav som NKK mener må kunne stilles til en person som skal inneha et slikt tillitsverv, er FKF DU det organ som er gitt mandat til å inndra en dommers autorisasjon. Dette gjelder kun i dommerfaglige spørsmål. Avautorisering av dommere i disiplinærsaker avgjøres av Domsutvalget (DU).

I dommerfaglige spørsmål er NKKs jakthundkomité (NJK) ankeinstans. Korrespondanse med NKK om vedtak som FKF DU gjør i forbindelse med en eventuelt av autorisasjon av dommer, skal sendes via FKF styret til NKK v/Aktivitetsavdelingen.

Vedlegg

Skjema for oppmelding av dommerkandidater til utdanning som jaktprøvedommere

Skjema for oppmelding av dommerkandidater til utdanning som jaktprøvedommer for stående fugleheter i regi av Fuglehundklubbenes Forbund					
Kandidatens personalia: Navn, adresse og fødselsår, E-postadresse:					
Oppmeldende Klubb:					
Oppmeldt til utdanning i hvilket lokalt dommerutvalg?					
Hvor lenge har kandidaten jaktet med stående fugleheter?					
Hunder kandidaten har eid, dressert og ført til premiering på jaktprøver. Hundens navn, reg.nr., premie og dato for premiering:	Rase	Navn	Reg.nr.	Premie	Dato/sted
Kopi av betalt jegeravgift					
Hvor mange år har kandidaten vært aktivt i prøvemiljøet?					
Skjemaet sendes leder av FKFs dommerutvalg innen 1.11 det året utdanningen starter. - Eventuelle tilleggsopplysninger:					

Evalueringsskjema for dommerkandidater Fuglehundklubbenes Forbund

Evalueringsskjemaet skal fylles ut av dommer som har med seg dommerkandidater. Dommerkandidater skal gå som settedommere i kvalitetsklassene og som elever/settedommer i vinnerklasse. Som settedommer går vedkommende som fullverdig dommer, dog er det den autoriserte dommeren som tar den endelige avgjørelsen. Dommerkandidat som har bestått Kongsvold 1, kan gå som settedommer i VK kvalifisering fram til autorisasjonsprøven året etter.

- Det benyttes karakter 3, 2 og 1. Karakter 3 er bestått, 2 må forbedres, 1 svakt, og må jobbes mye med. +/- kan benyttes. Kandidaten kan ikke ha karakteren 1 i dommerskjønn*. Da stryker kandidaten på dagens arbeid
- Når dagen er ferdig skal dommer gå gjennom skjemaet med kandidat og påpeke forhold som bør videreføres/forsterkes eller forbedres.
- Kommentarfeltet skal brukes for å beskrive kandidatens styrker/utfordringer. Bruk baksiden for eventuelt ytterligere kommentarer.
- Krav for å få godkjent kandidatarbeidet. Minste antall startende hunder: 10 i kvalitetsklasser, 12 i VK og 6 på skog. Det bør være minst 5 fuglesituasjoner hvorav minst 2 godkjente i løpet av dagen

Observasjonsevne/Plasseringsevne

Vurder kandidatens evne til å plassere seg fornuftig i terrenget for å kunne bedømme alle situasjoner på best mulig måte. Får kandidaten med seg avgjørende forhold under dagen for bedømming av helhetsinntrykk og fastsettelse av premiegrad?

Karakter: ____ **Kommentar:**

Dommerskjønn* ift. vurdering av hundens søksegenskaper, viltfinnerevne og fuglebehandling samt vurdering av klassenivå. Er kandidaten i stand til, basert på regelverk og egen erfaring, **selvstendig** å bedømme/fastsette riktig nivå på prestasjoner under dagen. Fraviker kandidatens skjønn fra dommers vurdering? Gjentar dette seg? Har kandidaten ett fornuftig og riktig syn på klassenivå i UK, AK eller VK?

Karakter: ____ **Kommentar:**

Skriftlig og muntlig, framstillingsevne, bruk av terminologi

Er kandidaten i stand til å gi velbegrunnede, og for deltagerne forståelige, åpne bedømminger etter hvert slipp. Er kandidaten fortløpende i stand til å skrive kritikker, herunder benytte regelverkets terminologi på korrekt måte.

Karakter: ____ **Kommentar:**

Lederstil og opptreden overfor partiet

Fremstår kandidaten som oppmerksom og konsentrert, og gir en tydelig muntlig og skriftlig tilbakemelding på hundens prestasjoner. Opptrer kandidaten objektivt og upartisk. Får kandidaten «god kontakt» med partiet? Morgenandakten – gir den tilstrekkelig informasjon om dagen? Fremstår kandidaten trygg under morgenandakten og under dagen?

Karakter: ____ **Kommentar:**

Tidsbruk og rask kritikkskriving

Er kandidaten i stand til å skrive en kritikk som beskriver ett helhetsinntrykk av hundens prestasjoner med korrekt bruk av den terminologi som finnes? Kritikken må være beskrivende for hundens prestasjoner den aktuelle dagen, både når det gjelder søksegenskaper, viltfinnerevne og fuglebehandling, beskrevet i samsvar med tallkarakterer.

Karakter: ____ **Kommentar:**

Kandidat:

Dommer:

Sted:

Klasse:

Skjema for oppmelding av dommerkandidater til Kongsvold 1

Kandidatens navn	
Oppmeldende dommerutvalg / klubb	
Utdannende dommerutvalg	
Gjennomført teoriutdanning etter gjeldende regelverk	
Minimum 3 godkjente kandidatarbeider etter påbegynt utdanning. Vedlagt kopi av registreringskjema	
Gjennomført feltsamlinger	
Bestått teorieksamen	
Dommerkandidaten oppfyller etter LDs mening alle formelle krav for å kunne meldes opp til Kongsvold 1	

Attesteres av representant for utdannende lokalt dommerutvalg:

Dato.....

Navn.....

Dokumentasjon av utgifter i forbindelse med aktivitet i lokalt dommerutvalg

Lokalt dommerutvalg:

Møte/samlingsted og dato/tidspunkt: .....

Tema/sak: .....

Utgifter til møtelokale / andre utgifter .....

Deltagere (dommere / dommerkandidater): .....

Navn	Ant km	Takst	Andre utgifter	
				Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
		Kr -		Kr -
Sum				Kr -

Sendes DU umiddelbart etter avholdt møte.

Suksesskriterier i gjennomføring av dommerutdanningen

Det er noen faktorer som utpeker seg som mer viktige i arbeidet med dommerutdanningen. Dette er faktorer som har kommet frem gjennom evalueringer av dommerutdanningen på dommerkonferansen 2024 og spørreundersøkelse gjennomført med dommerkandidater i 2022 og 2023. Det handler om å forberede dommerkandidatene på en best mulig måte før Kongsvoll 1 (K1) og oppfølging mellom Kongsvoll 1 og autorisasjonen. Det vil si å bidra til å utvikle mer kompetente, trygge og effektive dommerkandidater inn mot evalueringsfasene. Kriteriene vektlegger både teoretisk kunnskap og praktisk erfaring.

Det er viktig å ha med seg at dommerutdanningen gir en minimums ramme av hva kandidatene skal gå igjennom. Kandidatene har ulik erfaring og evne til å tilegne seg kunnskap og kompetanse. Dette betyr at flere kandidater trenger mer trening både teoretisk og spesielt praktisk utover det som instruksen for dommerutdanning gir av ramme. Det lokale dommerutvalget har ansvar for å tilpasse dette. Suksessfaktorene kan være til hjelp med å si noe om hva som er viktig å sette mer fokus på i arbeidet med dommerkandidatene.

Suksessfaktorer

1. Pedagogisk formidling

Målet med utdanningen er å fremme læring hos kandidatene. En effektiv pedagogisk formidling bidrar til å skape et positivt og støttende læringsmiljø som engasjerer kandidatene, fremmer forståelse og respekt og stimulerer til aktiv deltakelse i læringsprosessen. Stikkord i arbeidet er å formidle informasjonen tydelig og forståelig, vise genuint interesse for emnene, ha evne til å forstå kandidatenes behov og utfordringer, legge til rette for diskusjoner og refleksjon, justere undervisningsmetodene ut ifra behovet til kandidatene og gi konstruktive tilbakemeldinger som hjelper kandidatene til å forberede seg.

2. Tidlig forberedelse

Å begynne å forberede kandidatene i god tid før oppmelding er kritisk for å gi dem tid til å tilegne seg nødvendig kunnskap og ferdigheter. Dette innebærer å få et større innblikk og forståelse for forventningene til dommerutdanningen, kjennskap til regelverket og praktiseringen som dommer.

3. Fokus på terminologi

Kandidaten må før K1 opparbeide en god forståelse av fagspesifikk terminologi for å sikre en effektivt og presis vurdering både muntlig og skriftlig. Dette inkluderer også evnen til å forstå og tolke regelverket og retningslinjene korrekt.

4. Kritikkskriving

Kandidaten må før K1 ha evnen til å skrive klare, konstruktive og informative kritikker i henhold til hundens klassenivå og ferdigheter. Dette bidrar til at kandidaten blir mer rustet og kan konsentrere seg i større grad om feltarbeidet og de vurderingen som skal gjøres av den enkelte hund. Det legger også et godt grunnlag for at kandidaten kan lykkes i gjennomføringen av K1.

5. Vinnerklassebok (VK-boken)

Før K1 bør kandidaten ha fått en god opplæring og bruk i føringen av VK-boken. Det vil si en opplæring med å bruke boken med de punktene som skal fylles inn. I tillegg er det viktig at kandidaten har trening i å sette opp nye runder og øve på å rangere hunder.

6. Fokus på feltarbeid

Kandidatene fra undersøkelsene uttrykker at de ønsker mye praktisk erfaring gjennom feltarbeid, hvor de kan trene på å være i dommerrollen. Dette er avgjørende og gir de mulighet til å anvende teoretisk

kunnskap i reelle situasjoner og utvikle deres vurderingsevne. Dette er viktig før K1, men også som en oppfølging av punktene fra K1 og frem til autorisasjonen.

7. Elevarbeid – valg av dommer som skal følge opp

Det å velge riktig dommer for å veilede kandidaten i elevarbeid er viktig for å sikre at kandidaten får relevant og tydelig tilbakemelding. Det innebærer å jobbe med kandidatens styrker og utviklingsområder, en veiledning som støtter til utvikling. Det lokale dommerutvalget må ta kontakt med arrangøren og sikre informasjon til dommer som skal følge opp kandidaten. Like viktig er det også å jobbe med oppfølging av evalueringen som kommer tilbake fra dommer.

8. Samarbeid med andre lokale dommerutvalg

Ved å samarbeide med andre lokale dommerutvalg, særlig i områder med få kandidater, kan utvalgene dele ressurser, kunnskap og beste praksis. Når kandidaten kan jobbe sammen med flere andre kandidater kan det være med på å gi mer grunnlag for refleksjoner og diskusjoner, og man kan få prøvd seg i flere situasjoner.

Evalueringsskjema med kriteriegrunnlag – til vurdering på Kongsvoll 1 og autorisasjonen

Utgangspunktet for kriteriegrunnlaget er å lage en felles retning for hvordan vi vurderer kandidatene i feltarbeidet under Kongsvold 1 og autorisasjonen. Kriteriene skal gi en beskrivelse på hvordan samlet kompetanse kan se ut på de ulike karakternivåene.

I vurderingen er målet å se hva kandidatene kan i stedet for hva det er eleven ikke kan. Kriteriene innenfor hver av karakternivåene 1, 2 og 3 viser hva vi forventer at elevene mestrer. Ved karakter 1 «svak, og må jobbes mye med» vil det være naturlig at forventningen er lavere og det er færre punkter som vil nyansere kompetansen. Ved karakter 3 «god» vil det forventes mer kompetanse og bredde i egenskaper og ferdigheter, og det vil derfor ligge flere forventningspunkter her.

Det vil ikke være mulig å finne en absolutt beskrivelse av kompetanse innenfor karakternivåene, noe som tilsier at sensorene uansett må bruke sitt skjønn og sin vurderingsevne. Men kriteriene skal være med å sikre at sensorene ser og vurderer mer ut ifra de samme kriteriene.

Kriteriegrunnlaget skal brukes som grunnlag når sensorene vurderer den enkelte kandidat. Vurderingene skal skrives i dokumentet «Mal for vurdering».

For kandidatene på Kongsvold 1, er det ønskelig at de skal gjøre en egenvurdering av dagen før sensorene legger frem sine vurderinger. Kandidatene skal da si noe om hva de synes har gått bra og hva som har vært utfordrende. Etter endt vurdering fra sensorene, så skal sensorene og kandidatene bli enig om hva som er viktig å fokusere på frem til autorisasjonen.

Egenskaper	karakter 3 - god	karakter 2 – godkjent	karakter 1 – svak, og må jobbes mye med
Observasjonsevne/ plasseringsevne	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten plassere seg riktig i terrenget for å kunne bedømme situasjoner og søk. • Kandidaten har meget god observasjonsevne og får med seg viktige faktorer for bedømmelsen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten plassere seg flere ganger i terrenget på en god måte for å få vurdert situasjoner og søk best mulig. • Kandidaten får med seg flere observasjoner som har betydning for bedømmelsen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten plasserer seg i terrenget for å få vurdert situasjoner. • Kandidaten får med seg få observasjoner, noe som utfordrer bedømmelsen av hva hunden gjør
Dommerskjønn (vurdering av søksegenskaper, fuglebehandling, viltfinnerevne og klassenivå)	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten vurderer riktig i henhold til: <ul style="list-style-type: none"> ○ søksegenskaper ○ viltfinnerevne ○ fuglebehandling • Kandidaten har et meget godt syn på klassenivå • Kandidaten er tydelig og riktig i sine vurderinger. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten gjør flere gode vurderinger i henhold til: <ul style="list-style-type: none"> ○ Søksegenskaper ○ viltfinnerevne ○ fuglebehandling • Kandidaten er stort sett trygg i sin vurdering av klassenivå. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten gjør vurderinger i henhold til: <ul style="list-style-type: none"> ○ søksegenskaper ○ viltfinnerevne ○ fuglebehandling • Kandidaten er usikker i sin vurdering av klassenivå.
Lederstil og opptreden ovenfor partiet	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten fremstår trygg og tydelig i sin fremstilling av morgenandakten. • Kandidaten fremstår trygg og tydelig i sine redegjørelser ovenfor partiet. • Kandidaten er oppmerksom og konsentrert gjennom dagen. • Kandidaten har god kontakt med partiet. • Kandidaten opptrer objektivt og upartisk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten fremstår trygg i sin fremføring av morgenandakten. • Kandidaten er stort sett trygg og tydelig i sine redegjørelser. • Kandidaten er stort sett oppmerksom og trygg gjennom dagen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten gjennomfører morgenandakt • Kandidaten gjennomfører redegjørelse etter slipp • Kandidaten er usikker og har liten kontakt med partiet.
Fastsetting av premiegrad	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten får med seg avgjørende forhold for bedømming av helhetsinntrykk og fastsettelse av premiegrad. • Kandidaten fastsetter riktige premiegrader 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten gjør flere ganger vurderinger som har betydning for helhetsinntrykk og fastsettelse av premiegrad. • Kandidaten fastsetter riktig premiegrad på flere av hundene. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten fastsetter premiegrad på hundene, men med liten sammenheng til hundens prestasjoner.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten rangerer hundene i konkurranseklasse med en god begrunnelse og administrerer oppsett av ny runde på en meget god måte 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten rangerer hunden i konkurranseklasse med begrunnelse og administrerer oppsett av ny runde 	
Muntlig framstillingsevne	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten har en meget tydelig, kort og presis framstillingsevne av den enkelte hunds prestasjon og nivå. • Kandidaten bruker riktig terminologi som tydeliggjør klassenivå 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten gir en god og forståelig begrunnelse av hundens prestasjoner. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten gjennomfører en muntlig redegjørelse.
Skriftlig framstillingsevne	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skriver meget gode og lesbare kritikker som er korte, konkrete og som tydeliggjør og nyanserer hundens prestasjoner og klassenivå. • Kandidaten bruker riktig terminologi som tydeliggjør klassenivå 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skriver kritikker som viser til hundens prestasjoner og klassenivå. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skriver kritikker med mangelfull eller utydelig beskrivelse av hundens prestasjoner og klassenivå.
Komplette kritikker med riktig utfylte karakterer	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten får med seg alle momenter som skal være med i kritikken. • Karaktersetting gjenspeiler det som er beskrevet i tekst og i henhold til premiegrad. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten får med seg flere sentrale momenter i kritikken. • Karaktersetting gjenspeiler stort sett teksten og hundens prestasjoner og premiegrad. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skriver kritikker. • Kandidaten gjennomfører Karaktersetting
Tidsbruk og rask kritikkskriving	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten er meget effektiv i kritikkskrivingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten skriver kritikk med god hastighet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kandidaten trenger mye tid på å skrive kritikker.

Krav

Kongsvold 1: Kandidaten kan ikke ha karakteren 1 i dommerskjønn. Tegnene + og - kan brukes foran tallkarakterene 2 og 3 for å nyansere karakterene i større grad.

Autorisasjonen: Kandidaten kan ikke ha karakteren 2 i egenskapen dommerskjønn. Kandidaten kan ha karakteren 2 i en egenskap hver dag, men får «ikke bestått» dersom dette er for samme egenskap begge dager. Kandidaten kan ikke ha karakter 1 i noen egenskaper, det betyr «ikke bestått». Tegnene + og – kan brukes foran tallkarakteren 2 og 3 for å nyansere karakterene i større grad.

Egenvurdering Kongsvold 1: Kandidaten gjør sin vurdering sammen med sensorene om hva det er viktig å øve på frem til Autorisasjonen. Det er viktig at kandidaten gjør opp sin mening og er tydelig på sine arbeidsoppgaver. Egenvurderingen skal synliggjøres i tilbakemeldingen til lokalt dommerutvalg.

